

การนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ ของเจ้าหน้าที่ชลประทานในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา ดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

Good Governance Implementation of Irrigation Officials in Damnoen Saduak Operation and Maintenance Project, Ratchaburi Province

รศ.ดร. วัชรวิทย์ ประเสริฐศรี *

ไพสิน นุชถาวร **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก (2) เปรียบเทียบความแตกต่างการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานสังกัดหน่วยงานต่างๆ ในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก และ (3) ปัญหา และข้อเสนอแนะทางการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการสอบถามกลุ่มตัวอย่างจากข้าราชการและลูกจ้างประจำที่ปฏิบัติงานจริงจำนวน 6 หน่วยงาน รวมทั้งสิ้น 62 ราย เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัย ปรากฏว่า (1) ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทาน พบว่า มี 3 ปัจจัย สามารถอธิบายความผันแปรในภาพรวมได้ร้อยละ 80.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เรียงตามลำดับ คือ ปัจจัยด้านการติดตามประเมินผล การวัดผลงาน และการให้ทุนให้โทษ เป็นตัวแปรที่อธิบายได้มากที่สุด รองลงมาเป็นปัจจัยด้านความผูกพันเต็มใจของผู้ปฏิบัติต่อนโยบาย และปัจจัยด้านการสื่อสารนโยบาย (2) ภาพรวมผลการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานทั้ง 6 หน่วยงาน ไม่มีความแตกต่างกัน และ (3) ปัญหาสำคัญในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ชลประทานมีค่านิยมและความคิด

* ที่ปรึกษาวิชาการ อดีตประธานกรรมการสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

** ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก สำนัชลประทานที่ 13 จังหวัดราชบุรี

เห็นที่แตกต่างกัน และทรัพยากรไม่พอเพียงต่อการปฏิบัติงาน แนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่ ผู้นำต้องมีคุณธรรม แนวทางของนโยบายต้องชัดเจนและปฏิบัติได้จริง โดยที่ทุกคนรู้ว่าตนเองมีหน้าที่อะไรแล้วทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด และต้องส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ตลอดจนฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ชลประทานให้มีความเข้าใจในนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

คำสำคัญ: การนำนโยบายไปปฏิบัติ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก

Abstract

The purposes of the research were (1) to study factors affecting the good governance implementation of Irrigation officials for Damnoen Saduak Operation and Maintenance Project (2) to compare the difference of success of the good governance policy implementation of Irrigation officials under the various agencies in the Damnoen Saduak Operation and Maintenance Project and (3) to study problems faced and offer recommendations to the implementation of the good governance.

The research was a survey research. The sample groups were 62 officials and permanent employees who worked in 6 agencies. The instrument used was a questionnaire. Data were analyzed and presented by percentage, mean, standard deviation, Stepwise Multiple Regression Analysis and One - way ANOVA.

It was found from the study that: (1) The factors affecting to the success of the good governance implementation of Irrigation officials which can be explained by 3 factors can explain the variation in overall 80.8 percent at 0.01 level statistically significant. The factors explained can be arranged sequentially as follows: evaluation and monitoring, performance measurement and the reward and punishment, personnel commitment, policy communications. (2) The success of the good governance implementation of irrigation officials in 6 agencies were not different. (3) The important problems faced were that irrigation officials have different value of opinion and insufficient resources to perform. Guidelines for the implementation of policies to effectively and efficiently is suggested that leaders must have integrity. The policy must be clear and practical That everyone knows what they have to do their best. To promote teamwork and irrigation officials should be trained to understand the management and policies of good governance.

Keywords: policy implementation, good governance, Damnoen Saduak Operation and maintenance project

บทนำ

ปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจได้ตอกย้ำถึงความจำเป็นที่ต้องบูรณะ เพื่อสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขึ้นใหม่ สร้างสังคมที่มีเสถียรภาพที่มั่นคงและสันติ ตอบสนองความต้องการบริการของรัฐที่เพิ่มขึ้น การแก้ปัญหาของประเทศที่สะสมมานาน และสร้างศรัทธาของประชาชนต่อภาครัฐ โดยจะต้องปรับการบริหารจัดการทรัพยากรของประเทศให้มีประสิทธิภาพ รัฐบาลและระบบราชการต้องมีวิสัยทัศน์ที่จะปรับระบบการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ตามกระแสประชาธิปไตย และกระแสโลกาภิวัตน์ได้ทันการณ์อย่างเป็นระบบ

ด้วยสาเหตุของปัญหาดังกล่าว รัฐบาลจึงได้ประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 โดยได้กำหนดแบบแผนการบริหารราชการและวิธีการปฏิบัติงานที่ส่วนราชการและข้าราชการจะต้องยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ ตลอดจนได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาระบบราชการไทยในช่วงปี พ.ศ. 2551 - พ.ศ. 2555 ไว้ 4 ประการ คือ (1) การยกระดับการให้บริการและการทำงานเพื่อตอบสนองความคาดหวังและความต้องการของประชาชนที่มีความสลับซับซ้อน หลากหลาย และเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (2) ปรับปรุงรูปแบบการทำงานให้มีลักษณะเชิงบูรณาการ เกิดการแสวงหาความร่วมมือและสร้างเครือข่ายกับฝ่ายต่างๆ รวมทั้งเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม (3) มุ่งสู่การเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง บุคลากรมีความพร้อมสามารถในการเรียนรู้ คิด ริเริ่ม เปลี่ยนแปลง และปรับตัวได้อย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ต่างๆ และ (4) สร้างระบบการกำกับดูแลตนเองที่ดีให้เกิดความโปร่งใส มั่นใจ และสามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งทำให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อประชาชน และต่อสังคม

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก เป็นโครงการชลประทานขนาดใหญ่ประเภทเก็บกักน้ำ ระบายน้ำ และป้องกันน้ำเค็ม พื้นที่โครงการ มีความสำคัญในการสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจอย่างสูงยิ่งทางด้าน การประกอบอาชีพเกษตรกรรมของประชาชน เป็นโครงการหนึ่งที่สำคัญในการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างยั่งยืนของกรมชลประทาน โดยมีการปฏิรูประบบการพัฒนาและบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สร้างกลไกการบริหารให้องค์กรและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยการสร้างเสริมการประสานงานจากทุกฝ่าย เพื่อให้งานพัฒนารูปแบบการจัดการน้ำเกิดประโยชน์สูงสุด จำเป็นต้องมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานในทุกด้านที่เหมาะสม สามารถตรวจวัดได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ เพื่อเป็นการตรวจสอบการบริหารงาน และเป็นการประเมินถึงผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานของโครงการฯ และเพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรการบริหารจัดการองค์กรที่ดี

ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นบุคลากรในหน่วยงานสังกัดโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก สำนักชลประทานที่ 13 กรมชลประทาน ที่ได้รับการถ่ายทอดตัวชี้วัดลงสู่ระดับบุคคล และได้รับมอบหมายภารกิจในการติดตามประเมินผลตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ และรายงานผลการปฏิบัติราชการในระดับองค์กรไปยังหน่วยเหนือ จึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานในโครงการส่งน้ำและ

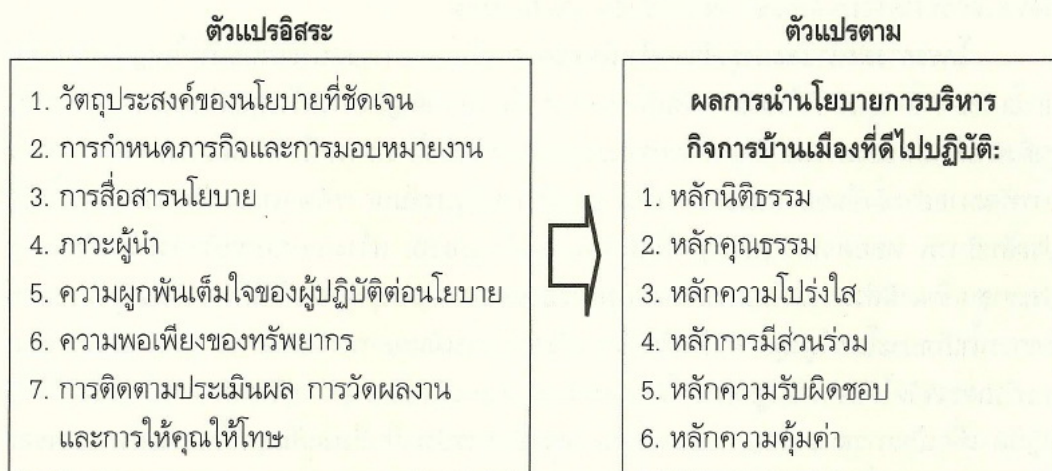
บำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เพื่อนำผลการวิจัยไปเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาระบบงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานสังกัดหน่วยงานต่างๆ ในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ และเสนอแนวทางการนำนโยบายให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับ การนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี แสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่ของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชากรทั้งหมดที่เป็นข้าราชการและลูกจ้างประจำที่ปฏิบัติงานจริงในโครงการฯ ประกอบด้วย 6 หน่วยงาน ได้แก่ (1) งานบริหารทั่วไป (2) ฝ่ายวิศวกรรม (3) ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน (4) ฝ่ายช่างกล (5) ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1 และ (6) ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 รวมทั้งสิ้น 62 ราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามโดยแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทาน ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทาน และส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัจจัย ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะที่จะทำให้การนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากประชากรทั้งหมดที่เป็นข้าราชการและลูกจ้างประจำที่ปฏิบัติงานจริงในโครงการฯ ประกอบด้วย 6 หน่วยงาน รวมทั้งสิ้น 62 ราย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป กำหนดให้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 75.8) มีอายุมากกว่า 50 ปี จบการศึกษามากกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 83.9) โดยมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานเฉลี่ย 23.13 ปี

2. ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก โดยแบ่งเป็น 7 ปัจจัย ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจน (2) ปัจจัยด้านการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน (3) ปัจจัยด้านการสื่อสารนโยบาย (4) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (5) ปัจจัยด้านความผูกพันเต็มใจของผู้ปฏิบัติต่อนโยบาย (6) ปัจจัยด้านความพอเพียงของทรัพยากร และ (7) ปัจจัยด้านการติดตามประเมินผล การวัดผลงาน และการให้คุณให้โทษ จากการศึกษา พบว่า ในภาพรวมของระดับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.42$) ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ปัจจัยด้านความผูกพันเต็มใจของผู้ปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.66$) ส่วนปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ปัจจัยด้านความพอเพียงของทรัพยากร ($\bar{X} = 2.84$)

3. ระดับผลการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทาน
ในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก แบ่งเป็น 6 หลัก ได้แก่ (1) หลักนิติธรรม (2) หลัก
 คุณธรรม (3) หลักความโปร่งใส (4) หลักการมีส่วนร่วม (5) หลักความรับผิดชอบ และ (6) หลักความ
 คำนึงค่า จากการศึกษา พบว่า ภาพรวมของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับความสำเร็จของผลการนำนโยบายการ
 บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) โดยหลัก
 ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.52$) ส่วนหลักที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.32$)

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า มีตัวแปรอิสระ 3 ตัว ที่สามารถ
 อธิบายความผันแปรผลการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทาน
 โดยตัวแปรด้านการติดตามประเมินผล การวัดผลงาน และการให้คุณให้โทษ สามารถอธิบายความผันแปร
 ผลการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติได้มากที่สุดร้อยละ 71.8 รองลงมา คือ ตัว
 แปรด้านความผูกพันเต็มใจของผู้ปฏิบัติต่อนโยบาย สามารถอธิบายความผันแปรผลการนำนโยบายการ
 บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติได้เพิ่มอีกร้อยละ 7.5 และตัวแปรด้านการสื่อสารนโยบาย สามารถ
 อธิบายความผันแปรผลการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติได้เพิ่มอีกร้อยละ 1.5 เมื่อ
 รวมตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว เข้าด้วยกันแล้ว สามารถอธิบายความผันแปรผลการนำนโยบายการบริหาร
 กิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติโดยรวมได้ร้อยละ 80.8 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ($R^2 = 0.808$,
 $p < 0.01$) แสดงสมการถดถอยได้ดังนี้

$$Y = -0.082 + 0.437 x_1 + 0.345 x_2 + 0.198 x_3$$

- เมื่อ Y = ผลการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ
 ของเจ้าหน้าที่ชลประทาน
- a = Constant
- b_1 = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระ
 (การติดตามประเมินผล การวัดผลงาน และการให้คุณให้โทษ)
- b_2 = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระ
 (ความผูกพันเต็มใจของผู้ปฏิบัติ)
- b_3 = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระ (การสื่อสารนโยบาย)
- x_1 = การติดตามประเมินผล การวัดผลงาน และการให้คุณให้โทษ
- x_2 = ความผูกพันเต็มใจของผู้ปฏิบัติ
- x_3 = การสื่อสารนโยบาย

ส่วนปัจจัยที่ไม่เข้าอยู่ในสมการถดถอย ได้แก่ วัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจน การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน ภาวะผู้นำ และความพอเพียงของทรัพยากร โดยปัจจัยดังกล่าวทั้งหมดไม่สามารถอธิบายความผันแปร และไม่ส่งผลต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลในภาพรวมการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก

5. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก ประกอบด้วย 6 หน่วยงาน ได้แก่ (1) งานบริหารทั่วไป (2) ฝ่ายวิศวกรรม (3) ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน (4) ฝ่ายช่างกล (5) ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1 และ (6) ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 สรุปได้ว่า ในภาพรวมการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานสังกัดหน่วยงานต่างๆ ในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวกไม่แตกต่างกัน

6. ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก ปัจจัยที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (ร้อยละ 42.0) โดยผู้นำจะนำนโยบายมาทำให้เกิดประสิทธิภาพนำไปทางที่ดี ต้องเป็นคนที่อยู่ในศีลธรรม โอบอ้อมอารีต่อผู้ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชาควรมีภาวะผู้นำสูง โดยนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบังคับบัญชา ถ้าได้ผู้นำที่ดีจะปฏิบัติงานตามที่ผู้นำมอบหมายได้อย่างถูกต้อง

7. ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญในการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก คือ เจ้าหน้าที่ชลประทานต้องรู้จักตนเอง บางส่วนยังขาดความรู้ ขาดความเข้าใจในนโยบายของหน่วยงาน ไม่เข้าใจในความชัดเจนของภารกิจ ระบบการสื่อสารยังไม่ชัดเจน การไม่ทำงานเป็นทีม เพราะหน่วยงานต่างแบ่งออกเป็นหลายฝ่าย มีบุคลากรหลายระดับ ความแตกต่างของวุฒิการศึกษา ฐานะของครอบครัว การไม่เปิดกว้างทางด้านความคิด ทรัพยากรไม่พอเพียงกับความต้องการในการปฏิบัติงาน ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่น้อย ค่าครองชีพไม่พอเพียง และเงินงบประมาณไม่เพียงพอ ส่งผลให้ปฏิบัติงานจึงบังเกิดผลไม่ดีเท่าที่ควร

8. แนวทางหรือข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานให้บรรลุผลสำเร็จ คือ (1) ควรฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างทั่วถึง และจัดทำสื่อที่เข้าใจง่ายแนะนำให้ความรู้อย่างชัดเจน (2) แนวทางและนโยบายของผู้บริหารต้องชัดเจนและปฏิบัติได้จริง โดยที่ทุกคนรู้ว่าตนเองมีหน้าที่อะไรแล้วทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด (3) ผู้นำต้องมีผู้นำที่มีคุณธรรม สุจริต มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รับฟังความคิดเห็น ประหยัด มีความโปร่งใส และมีความเที่ยงธรรม (4) การมอบหมายงานสู่บุคคลควรมีความชัดเจนตามความสามารถของบุคลากร เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ และทำงานกันอย่างเห็นอกเห็นใจกัน โดยเจ้าหน้าที่ทุกคนที่ได้รับมอบหมายงานต้องปฏิบัติงานด้วยความเรียบร้อย รู้รักสามัคคี และความจริงจังต้องมาก่อน และ (5) ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม การรับฟังความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของสมาชิกในหน่วยงานในการนำนโยบายไปปฏิบัติ (6) ส่งเสริมระบบการสื่อสารที่มีคุณภาพ โดยประชุมชี้แจงข้อเท็จจริงและวัตถุประสงค์ของนโยบายให้บุคลากรทุกระดับทราบ และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก ผลการวิจัยพบว่า

1) ปัจจัยด้านการติดตามประเมินผล การวัดผลงาน และการให้คุณให้โทษ เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติมากที่สุด ในจำนวน 3 ตัวแปร โดยสามารถอธิบายความผันแปรผลการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติได้มากถึงร้อยละ 71.8 ทั้งนี้เนื่องจากการให้ความสำคัญกับการติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายอย่างสม่ำเสมอ การนำผลไปวางแผนปรับปรุงงาน และนำไปใช้เสริมแรงให้คุณให้โทษกับบุคลากร จะทำให้นโยบายบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งตามแนวคิดของ เอ็ดเวอร์ด และชาร์เคนสกี (อ้างถึงใน จุมพล หนีมพานิช, 2547: 152) เห็นว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องพิจารณาปัจจัยด้านการติดตามผล เพื่อให้ทราบว่าได้มีการปฏิบัติตามแผนจริงหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร และควรต้องหามาตรการแก้ไขหรือปรับปรุงวิธีการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ได้ผลดีขึ้นอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับตัวแบบที่ยืดหลักเหตุผลในการนำนโยบายไปปฏิบัติของ วรเดช จันทรศร (2539: 453) ที่เห็นว่า โครงการที่จะประสบผลสำเร็จจะต้องมีการมอบหมายงาน และมีระบบวัดผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนระบบการให้คุณให้โทษแก่หน่วยงาน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พินิจ อนันตานนท์ (2548) ที่พบว่า การติดตามประเมินผล มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติในทางบวก นอกจากนี้ผลการวิจัยของ เสกสรรค์ นิสัยกล้า (2550) ยังพบว่า ผลการนำนโยบายหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ ได้รับผลกระทบโดยตรงจากปัจจัยด้านการจัดหา ส่งเสริม ควบคุม ประเมินผล และการให้คุณให้โทษบุคลากร ซึ่งเป็นปัจจัยที่องค์การต้องให้ความสำคัญ หากองค์การใดสามารถบริหารปัจจัยดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติก็จะสูงตามไปด้วย

2) ความผูกพันเต็มใจของผู้ปฏิบัติต่อนโยบาย สามารถอธิบายความผันแปรผลการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติฯ ได้เพิ่มอีกร้อยละ 7.5 เนื่องจากเจ้าหน้าที่ชลประทานเมื่อประสบปัญหาในการปฏิบัติงานตามนโยบาย ได้มีการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนร่วมงานในระดับเดียวกัน หรือระดับที่สูงกว่า เพื่อประสานยืนยันข้อมูลระหว่างกัน ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแนวทางอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติของ แวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น (Donald S. Van Meter and Carl E. Van Horn, 1975: 445 - 448) ที่เห็นว่า ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติเป็นองค์ประกอบประการสุดท้ายที่สำคัญในการนำนโยบายไปปฏิบัติที่จะถูกกลั่นกรองโดยความรู้สึกนึกคิดของผู้ปฏิบัติและตอบสนอง ผลจากการตอบสนองจะส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ และเป็นไปตามตัวแบบระบบราชการในการนำนโยบายไปปฏิบัติของ วรเดช จันทรศร (2539: 460) ที่เชื่อว่า อำนาจขององค์กรไม่ได้อยู่ที่ตำแหน่งทางรูปนัยแต่กระจายอยู่ทั่วไป การยึดยึดโครงการใหม่ๆ ที่จะทำให้กระทบหรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติในชีวิตประจำวันของข้าราชการมักไร้ผล นอกเสียจากว่าข้าราชการหรือผู้ปฏิบัตินั้นจะยอมรับหรือปรับแนวทางเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับแนวคิดของ ไวน์เมอร์ และไวน์นิง (Weimer and Vining, 1982: 325 - 331) ที่เห็นว่า การมีคนร่วมมือในนโยบาย และการยึดถือข้อผูกพันของผู้ปฏิบัติร่วมกัน เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติได้สำเร็จ โดยแม็คคลิน

(อ้างถึงใน เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2550: 343) ได้ชี้ให้เห็นว่า การยอมรับหรือไม่ยอมรับนโยบายมีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั่นคือ ผู้ปฏิบัติเป็นบุคคลสำคัญในกระบวนการนโยบาย หากผู้ปฏิบัติเห็นด้วยกับนโยบายและปรับตัวร่วมกันก็จะทำให้เกิดการยอมรับ และร่วมมือกันแต่ถ้าเป็นแบบอื่น แม้แต่ดึงมาเป็นพวกก็จะเกิดการต่อต้านนโยบาย ซึ่งทำให้นโยบายล้มเหลวได้ นอกจากนี้ ริปลีย์ และแฟรงค์ลิน (อ้างถึงใน จุมพล นิยมพานิช, 2547: 156) ยังได้เสนอเครื่องชี้วัดความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า สามารถวัดได้จากความร่วมมือของผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติต่อผู้ออกคำสั่งหรือผู้กำหนดนโยบาย ถ้าความร่วมมือสูงระดับความสำเร็จก็จะสูงตามไปด้วย ในทางกลับกันถ้าระดับความร่วมมือต่ำ นั้นย่อมหมายถึง ระดับความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติก็จะสูงด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรินทร์ เหมะ (2550) ที่พบว่า ความผูกพันเต็มใจของผู้ปฏิบัติเป็นตัวแปรที่อธิบายระดับความสำเร็จของการนำโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน / ชุมชน SML ไปปฏิบัติได้มากที่สุด และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรรณทิพย์ พัชรวาสนนท์ (2546) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในอำเภอครบุรีไปปฏิบัติ คือ ปัจจัยด้านความเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง นอกจากนี้การศึกษาของ พินิจ อนันตานนท์ (2548) ได้พบว่า ปัจจัยความผูกพันต่อนโยบายของข้าราชการหรือความมุ่งมั่นตั้งใจของข้าราชการที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

3) การสื่อสารนโยบาย สามารถอธิบายความผันแปรผลการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติได้เพิ่มอีกร้อยละ 1.5 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเมื่อประสบปัญหาในการปฏิบัติงานตามนโยบาย เจ้าหน้าที่ชลประทานได้มีการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนร่วมงานในระดับเดียวกันหรือระดับที่สูงกว่าเพื่อประสานยืนยันข้อมูลระหว่างกัน ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแนวทางอย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ซี ฮูด (C. Hood, 1976: 6) ที่เห็นว่า การติดต่อสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการประสานงาน เงื่อนไขในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ จะต้องมีการสื่อสารข้อมูลที่สมบูรณ์แบบระหว่างการประสานงานและปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานที่ร่วมรับผิดชอบทั้งหมด และจากการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลของความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของ รัฐกร กลิ่นอุบล (2550) พบว่า ความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติมีเหตุมาจากปัจจัยด้านด้านคุณสมบัติที่ดีของหน่วยงาน โดยคุณสมบัติที่ดีของหน่วยงานมีสาเหตุมาจากปัจจัยด้านการสื่อสาร และการทำให้ปฏิบัติตามนโยบายระหว่างองค์การต่างๆ ที่ดี นอกจากนี้ผลการศึกษาของ มานิตา สมชื่อ (2550) ยังพบว่า การขาดการประชาสัมพันธ์อย่างจริงจังในเรื่องของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ และการขาดการชี้แจงทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ เป็นปัญหาอุปสรรคที่สำคัญในการนำเอาแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของผลการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานสังกัดหน่วยงานต่างๆ จำนวน 6 หน่วยงาน ในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก จากการศึกษา พบว่า ภาพรวมการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมือง

ที่ดีไปปฏิบัติมีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมากกว่า 0.05 หมายถึง การปฏิเสธสมมติฐาน H_1 หรือยอมรับสมมติฐาน H_0 นั่นคือ ภาพรวมการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานสังกัดหน่วยงานต่างๆ ในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวกไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากเจ้าหน้าที่ชลประทานส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวมีระดับที่ใกล้เคียงกัน และกรมชลประทานได้มีการนำระบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์และการบริหารผลการปฏิบัติงานมาใช้กับทุกหน่วยงาน โดยมีการถ่ายทอดตัวชี้วัดตามลำดับชั้น และได้กำหนดให้ทุกหน่วยงานภายในสังกัดมีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องในทิศทางเดียวกัน จึงทำให้ผลการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติในหน่วยงานทั้ง 6 หน่วยงาน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1) จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยด้านการติดตามประเมินผล การวัดผลงาน และการให้คุณให้โทษ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ และการประเมินผลของหน่วยงานมีความเที่ยงตรงน่าเชื่อถือมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น โครงการฯ ควรให้ความสำคัญในการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และจริงจัง พร้อมทั้งกำหนดแนวทางหรือหลักเกณฑ์การประเมินผลให้มีความเที่ยงตรง และน่าเชื่อถือสำหรับบุคลากรโดยใช้ระบบคุณธรรมที่โปร่งใส และตรวจสอบได้

2) ผู้บริหาร และผู้บังคับบัญชาทุกระดับ ควรให้ความสำคัญและทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างจริงจัง และเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะ เพื่อนำไปประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานตามนโยบาย ซึ่งเป็นผลจากข้อค้นพบที่ว่า ผู้บังคับบัญชาได้นำนโยบายมาร่วมประชุม ชี้แจงให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับรู้ รับทราบทุกครั้งก่อนมอบหมายงาน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ชลประทานในประเด็นการให้ความสำคัญเรื่องความผูกพันเต็มใจของผู้ปฏิบัติ เพื่อให้บุคลากรเห็นคุณค่าของตนเองต้ององค์กร และเสนอแนะให้มีการให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ชลประทานให้เกิดความเข้าใจเรื่องนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างทั่วถึง และจัดทำสื่อที่เข้าใจง่ายแนะนำให้ความรู้อย่างชัดเจน

3) ผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ และเจ้าหน้าที่ชลประทาน ควรให้ความสำคัญต่อการสื่อสารนโยบาย การติดต่อสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการประสานงาน เื่องอนไขในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ จะต้องมีการสื่อข้อความที่สมบูรณ์แบบระหว่งการประสานงาน และปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานที่ร่วมรับผิดชอบทั้งหมด จากผลการวิจัย เจ้าหน้าที่ชลประทานให้ความสำคัญในด้านการปฏิบัติงานตามนโยบาย มีการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนร่วมงานในระดับเดียวกันหรือระดับที่สูงกว่า เพื่อประสานยืนยันข้อมูลระหว่างกัน ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแนวทางอย่างถูกต้อง โดยหน่วยงานจำเป็นต้องมีการถ่ายทอดหรือสื่อสารเกี่ยวกับสาระสำคัญของนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีให้เจ้าหน้าที่ได้รับรู้ และรับทราบนโยบาย

4) เพื่อให้การนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารและผู้บังคับบัญชาทุกระดับในโครงการฯ ควรสร้างความเข้าใจในนโยบายให้ทั่วถึง โดยใช้มาตรการต่างๆ เช่น การประชุม อบรม สัมมนา ประชาสัมพันธ์นโยบาย ให้นุเคราะห์ทุกระดับรับทราบนโยบายในทิศทางเดียวกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเพิ่มเติมการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ชลประทานให้ครอบคลุมในสำนักชลประทานที่ 13 เพื่อให้ทราบผลสัมฤทธิ์ในการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติรวมทั้งสำนักชลประทาน

2) ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก เพื่อให้ทราบข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จอย่างชัดเจน และใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการต่อไป

3) ควรศึกษาถึงปัจจัยตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามอื่นๆ ที่มีผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ นอกเหนือจากตัวแปรที่ได้ศึกษาในครั้งนี้

4) ควรศึกษาเพิ่มเติมในกลุ่มประชาชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก

บรรณานุกรม

- จุ้มพล หนีมพานิช (2547) การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะขอบข่าย แนวคิด ทฤษฎี และกรณีตัวอย่าง. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พินิจ อ่อนทานนท์ (2548) "การนำนโยบายไปปฏิบัติ: ศึกษาเฉพาะกรณีนโยบายแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในการกิจกรรมที่ดิน" วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พรธนทิพย์ พัชรวาสนันท์ (2546) "ปัญหาอุปสรรคในการนำนโยบายกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองไปปฏิบัติ: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา" วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- "พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546" (2546, 9 ตุลาคม) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอน 100 ก.
- มานิตา สมชื่อ (2550) "ปัญหาและอุปสรรคในการนำแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่" รายงานการศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

รัฐกร กลิ่นอุบล (2550) “ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคกลาง ศึกษากรณีจังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรสงคราม และ จังหวัดอุทัยธานี” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ (2550) นโยบายสาธารณะ กรุงเทพมหานคร บริษัท บพิธการพิมพ์ จำกัด.

_____. (2551) การนำนโยบายไปปฏิบัติ กรุงเทพมหานคร: บริษัท บพิธการพิมพ์ จำกัด.

วรเดช จันทรศร (2539) การนำนโยบายไปปฏิบัติ: ตัวแบบและคุณค่า ใน วรเดช จันทรศร และณัฐ ฐา วินิจฉัยภาค (บรรณาธิการ) 4 ทศวรรษรัฐประศาสนศาสตร์ : รวมบทความทางวิชาการ 2498 - 2538 กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

_____. (2551) ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค.

สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2544) นโยบายสาธารณะ: แนวความคิด การวิเคราะห์ และกระบวนการ กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.

เสกสรรค์ นิลยกล้ำ. (2550) “การนำนโยบายหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ธรรมาภิบาล) ไปปฏิบัติ: กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุโขทัยธรรมาธิราช (2550). นโยบายสาธารณะและการบริหารโครงการ นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุนิรัตน์ เหมะ (2546) “ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของการนำโครงการพัฒนาศักยภาพของกองทุน หมู่บ้าน / ชุมชน (SML) ไปปฏิบัติในจังหวัดปทุมธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Edwards, George C. (1980). *Implementing Public Policy*. Washington, D.C. Congressional: Quartely Press.

Hood, Christopher C. (1976). *The Limits of Administration*. London: Wiley.

Mazmanian, Daniel. and Sabatier, Pual. (1989). *Implementation Public Policy*. Latham, Maryland.: University Press of America.

Pressman, Jeffrey L., and Wildavsky, Aaron. (1973). *Implementation*. Berkeley, California: University of California Press.

Van Meter, D.S. and Van Horn, C.E. (1975). The Policy Implementation Process: A Conceptual Framework. *Administration and Society* 6, 4 (February): 455 - 488.

Weimer, David L. and Vining, Aiden R. (1992). *Policy Analysis Concepts and Practice*. New Jersey: Prentice - Hall, Inc.